

Bijlage 1 Het Gedragsprotocol.

Uitgangspunt van ons daltononderwijs is dat elk kind uniek is en dus verschilt van andere kinderen. Onze school houdt dan ook rekening met die verschillen. Maar daar blijft het niet bij. We zien het als uitdaging zoveel mogelijk aan het specifieke van elk kind tegemoet te komen. En daarom richten we ons onderwijs zodanig in, dat kinderen hun eigen mogelijkheden leren ontdekken en toepassen. Een veilige en stimulerende omgeving is voorwaardelijk om kinderen onderwijsinhoudelijk en sociaal-emotioneel maximaal uit te kunnen dagen en prikkelen. Omdat pestgedrag een veilig schoolklimaat tegenwerkt, beperkt het de optimale ontwikkeling van de kinderen. Daarom bestempelen we pestgedrag als zeer schadelijk voor de ontwikkeling van de kinderen. Dit gedragsprotocol beoogt dan ook pestgedrag adequaat aan te pakken.

1. Pesten is een groot probleem en moet als zodanig worden erkend door alle betrokken partijen:
  - Gepeste kinderen,
  - Pesters,
  - Meelopers,
  - Team,
  - Ouders/verzorgers,
  - De zwijgende middengroep.
2. Onze school heeft de inspanningsverplichting pestgedrag te voorkomen en indien nodig aan te pakken. Alleen daardoor kan er een veilig pedagogisch klimaat bestaan.
3. Als er gepest wordt, hebben groepsleerkrachten en ouders de plicht dat te signaleren, te erkennen en er duidelijk stelling tegen te nemen.
4. Om adequaat in te kunnen grijpen op een pestprobleem, is een goede samenwerking tussen ouders, groepsleerkrachten en kinderen noodzakelijk. De manier waarop deze samenwerking vorm krijgt, is vastgelegd in een gedragsprotocol.

Bestuur, directie en MR (namens ouders en team) verbinden zich aan het volgende:

- We pakken pesten aan door te werken met de zes betrokken partijen, (zie punt 1).
- We maken leerlingen bewust van het bestaan én de zwaarte van pestgedrag door het item pesten een vaste plek te geven in ons onderwijs, (sociaal emotionele ontwikkeling, KickFit!, plus kaarten als respect, focus etc.).
- We stellen een schoolcontactpersoon en een coördinator pesten aan op onze school (momenteel Anjo van Vemde en Attie Kozijn).
- We formuleren een praktisch, concreet en toegankelijk gedragsprotocol voor alle betrokkenen, stellen het vast en hanteren het ook daadwerkelijk,
- We evalueren het gedragsprotocol tweejaarlijks en stellen het waar nodig bij,
- Om tot een goede borging te komen, komt het Gedragsprotocol jaarlijks bij de MR vergadering als cyclisch onderwerp terug op de agenda.

Voorwaarden voor beleid

Om pestgedrag te kunnen voorkomen en/of aanpakken voldoen we aan de volgende voorwaarden: • Leerlingen, groepsleerkrachten, niet onderwijzend personeel en ouders zien pesten als een probleem. Het pesten gebeurt meestal stiekem en buiten het gezichtsveld van groepsleerkrachten.

Het is belangrijk dat het door ouders, leerlingen en anders betrokkenen zo spoedig mogelijk gemeld wordt bij de groepsleerkracht, zodat we er samen verantwoordelijk voor zijn.

- Daltonschool De Bongerd wil pesten voorkomen. We werken preventief.
- De groepsleerkrachten van daltonschool De Bongerd kunnen pesten signaleren. De groepsleerkrachten nemen naar aanleiding daarvan ook duidelijk stelling.
  - Op onze school praten we niet alleen over pesten, maar we passen afspraken en omgangsregels toe in concreet gedrag en in concrete situaties. Op deze wijze wordt kennis omgezet in een vaardigheid om positief met elkaar om te kunnen gaan. (KickFit! helpt hierbij).
  - In de houding van alle medewerkers lezen kinderen af, dat er respect is voor elkaar en voor alle kinderen op onze school. Wij laten in ons gedrag duidelijk zien wat De Bongerd verstaat onder een veilige school.
- Daltonschool De Bongerd beschikt over een herkenbare aanpak.
  - Als ouders/verzorgers menen dat de school in gebreke is gebleven bij het oplossen van een pestprobleem volgens dit protocol, dan kunnen zij onze schoolcontactpersoon of de coördinator pesten inschakelen. De schoolcontactpersoon kan contact opnemen met de vertrouwenspersoon van stichting Proo. Deze kan deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Wat wordt er onder pesten verstaan?

Als we het over pesten hebben, denken we aan zaken als:

- Alles wat inbreuk doet op het gevoel van veiligheid.
- Buitengesloten of genegeerd worden (doen alsof je niet bestaat).
- Uitgescholden worden vanwege het anders zijn, bv. kleding, uiterlijk, gedrag.
- Bedreigd worden.
- Fysiek geweld door een of meerdere kinderen.

(N.B. De laatste twee genoemde voorbeelden hebben betrekking op strafbare) handelingen; in deze gevallen wordt er onmiddellijk contact opgenomen met ouders van beide partijen)

Als we het over digitaal pesten hebben, denken we aan:

- Iemand een gemene e-mail of whatsapp, sms sturen.
- Iemand uitschelden of belachelijk maken per e-mail, in whatsapp, per sms of andere vormen van social media.
- Iemand een dreigmailtje of dreig-appje sturen.
- Foto's van iemand anders op social media zetten.
- Iemand opzettelijk een virus versturen.
- Gehackt worden. (Een hacker kan bijvoorbeeld de computer onbruikbaar maken of aan privé informatie komen)

Kenmerken van pestgedrag:

- Pesten gebeurt berekend, men wil bewust iemand kwetsen of kleineren.
- Pesten gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig. (stopt niet vanzelf).
- Pesten is een ongelijke strijd: 'De pester ligt altijd boven'.
- De pester heeft geen positieve bedoelingen; hij/zij wil pijn doen, vernielen, kwetsen of macht hebben.
- Het pesten gebeurt meestal door een groep (pester(s), meelopers en supporters) tegenover een geïsoleerd slachtoffer.
- Pesten heeft meestal een vaste structuur; pesters zijn meestal dezelfde, net zoals de slachtoffers.

Gevolgen:

- Indien niet tijdig wordt ingegrepen, kunnen de gevolgen (zowel lichamelijk als geestelijk) heel pijnlijk en ingewikkeld zijn en ook een hele lange nasleep hebben.
- Het is niet gemakkelijk om tot betere relaties te komen; het herstel verloopt moeizaam.
- Isolering en grote eenzaamheid bij het gekwetste kind.
- De groep lijdt onder een dreigend en onveilig klimaat; iedereen is angstig en men wantrouwt elkaar; men is weinig open of spontaan; men telt weinig of geen echte vrienden binnen de groep.

Signalen dat het kind wordt gepest.

Dit kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigen/ uitlachen.
- Opmerkingen maken over huidskleur, haardracht of kleding.
- Isoleren.
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen.
- Op weg naar huis achterna rijden.
- Naar het huis van het slachtoffer gaan.
- Bezittingen afpakken.
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer.

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid. Men kan het zo gek niet bedenken of volwassenen en ook leerlingen hebben het bedacht. Groepsleerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen.

Activiteiten in het kader van preventie.

Met interactie, instructie en klassenmanagement scheppen we de voorwaarden voor een pedagogisch klimaat waarin elk kind tot zijn recht komt. Als we daar stap voor stap verbeteringen in aanbrengen, werken we ook aan veiligheid.

Hoe werken we daar in en buiten de groep aan?

- De manier waarop we met kinderen omgaan (uitgaan van positieve bekrachtiging, gesprekken voeren etc.)
- De manier waarop we de kinderen bij de les betrekken hen aanmoedigen, helpen, begeleiden, het gevoel geven dat ze ook fouten mogen maken.
- De manier waarop we rekening houden met verschillen tussen kinderen.
- De manier waarop we het werken in de groep organiseren.
- In elke groep worden de afspraken en regels aan het begin van het schooljaar besproken en op papier gezet. De afspraken hangen duidelijk zichtbaar in de klas. (Waar mogelijk worden afspraken geformuleerd naar gewenst/verwacht gedrag).
  - Wij heten iedereen welkom.
  - Wij hebben respect voor elkaar.
  - Wij kunnen terecht bij de groepsleerkracht als we het probleem zelf niet kunnen oplossen.
  - Wij kunnen uitpraten, vergeven en vergeten.
  - Wij luisteren naar elkaar en praten met elkaar.
- Vanaf groep 1 worden middels kringgesprekken afspraken gemaakt: - Je hebt het recht om te zeggen: "Stop hou op, ik wil het niet". Dit probeer je op normale toon en met passend non-verbaal gedrag/ mimiek te zeggen. - Met het kind, die een ander een onveilig gevoel geeft, wordt een gesprek gevoerd ("was het je bedoeling om hem/ haar...") in verband met de bewustwording van eigen gedrag. - Wij zijn allemaal uniek en horen bij elkaar
- Er is pleinwacht in de pauzes (zowel de kleine als de grote pauze). In principe gaan alle groepsleerkrachten naar buiten als de leerlingen ook naar buiten zijn. Alle leerkrachten begeleiden de kinderen naar buiten om 14.30 uur.

Aanbod in lessen:

Daltonschool De Bongerd besteedt in alle groepen aandacht aan groepsvormende spelen en werkvormen.

De gouden weken worden specifiek benut om aan groepsvorming te doen.

De leerlingen krijgen lessen KickFit!. Deze lessen krijgen in de klas een vervolg in de vorm van andere spelen en activiteiten.

Daarnaast wordt de methode 'Goed gedaan' nog als bron gebruikt evenals het boek Pedagogisch Tact.

- Signalering van (on)gewenst gedrag

- De sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen wordt bijgehouden in het leerlingvolgsysteem ZIEN!. De resultaten hiervan worden besproken tijdens de oudergesprekken in januari/februari en tijdens de overdrachtsgesprekken tussen groepsleerkrachten in juni.

Preventie digitaal pesten: tips voor kinderen

- Geef nooit je adres en/en (mobiele) telefoonnummer, maar ook foto's van jezelf of je familie aan onbekenden. Je weet nooit wat anderen daar mee doen.
- Geef nooit zomaar je password, pincode of paspoortnummer aan instellingen of personen die je via internet kent.
- Vraag je ouders om toestemming als op internet gevraagd wordt een registratieformulier in te vullen.
- Laat geen onbekenden toe in je contactenlijst.

Bedenk dat je op internet nooit zeker weet met wie je te maken hebt.

- Maak geen afspraakjes tenzij je weet wie het is.
- Wil je afspreken met iemand die je via internet kent? Spreek dan af op een plek waar veel mensen zijn. Neem iemand mee en laat thuis weten waar je bent.
- Je anders voordoen dan je bent kan geinig zijn, maar ook gevaarlijk. Ook degene met wie je chat kan anders zijn dan hoe hij of zij zich voordoeet. Dat anders voordoen kan leuk zijn, maar jij bepaalt (of de ander met wie je aan het chatten bent) wanneer het genoeg is.
- Let op wat je doet voor een webcam. Laat je niks wijsmaken. Als jouw foto's of filmpje voor altijd over het internet zwerven krijg je spijt en kun je het niet meer terugdraaien.
- Wees voorzichtig met pop-up-berichten als 'wil je dit downloaden?' of 'wil je een gratis Iphone?'. Klik altijd op 'nee' of klik de pop-up weg. Deze berichten zijn meestal nep en kunnen je computer stukmaken. Als je twijfelt, vraag je ouders om advies.
- Wees voorzichtig met het openen van bestanden die aan een e-mail zijn gehecht. In deze bijlagen kunnen virussen zitten, die je computer kapot kunnen maken. Wees extra voorzichtig als je de afzender van de e-mail niet kent! Niet openen dus.
- Als je iets ziet dat je naar vindt, klik het dan weg. Je hoeft er toch verder niet naar te kijken?
- Meld vervelende sites bij de volgende meldpunten: meldpunt.nl (als je iets ziet op internet wat discrimineert) meldpunt.org (als je kinderporno tegenkomt, bijvoorbeeld in spam).
- Ga zelf niet schelden via mail of chat. Woorden komen harder aan als je ze leest en je kunt niet zien hoe de ander reageert.

Communicatie:

- Groepsleerkrachten vinden de afspraken, omgangsregels en het gedragsprotocol in de klassenmap die in elke groep aanwezig is.
- Ouders kunnen de regels/afspraken nalezen in dit protocol dat te vinden is op de website.